

Szemantikai és lexikai univerzálék

Anna Wierzbicka

Cliff Goddard

1994

Univerzalista szemantika

Kora 20. század:
a nyelvek változatossága

Késő 20. század:
az univerzálék lelőhelye

Anna Wierzbicka:
a remény feléléstése

Az elméletek tévedései

Katz (1987) *Common Sense in Semantics:*
a jelentés redukálhatatlansága

Wilks (1988): nincs menekvés

C. S. Peirce (1932): a Szemiotikai Elv

A természetes szemantikai metanyelv

A **szemiotikai** objektumok redukálhatatlanok, ugyanakkor bármilyen komplex jelentés **kimerítő-en felbontható diszkrét** jelentésekre, tehát létezik egy véges halmaznyi felbonthatatlan szemantikai **alapelem**. Ez a **természetes nyelvi** jelek egy minimális részhalmaza. Az ezekből felépülő NSM-ek szemantikailag **ekvivalensek**, és az általuk kifejezett propozíciók **izomorfok**, tehát a primitívumok minden nyelvben **lexikalizáltak**.

Módszertani megfontolások

Poliszémia

Eltérő összetettség

Allomorfia és allolexia

Használati terek

Nem-kompozicionális kapcsolatok

A primitívumkészlet

1. Szubsztantívák:

I, YOU, SOMEONE, SOMETHING, PEOPLE

2. Mentális predikátumok:

THINK, SAY, KNOW, FEEL, WANT

3. Determinánssok és kvantorok:

THIS, THE SAME, OTHER, ONE, TWO, MANY, ALL

4. Cselekvések és események:

DO, HAPPEN (TO)

A primitívumkészlet

5. Meta-predikátumok:

NO, IF, CAN, LIKE, BECAUSE, VERY

6. Idő és tér:

WHEN, WHERE, AFTER, BEFORE, UNDER, ABOVE

7. Taxonómia és meronómia:

KIND OF, HAVE PARTS

8. Értékelők és leírók:

GOOD, BAD, BIG, SMALL